

Agneta Gustafsson är advokat vid Advokatbyrån Nywa. I Bil & Bostad förklarar hon varannan vecka juridiska ord och begrepp samt svarar på läsarnas frågor i juridik, främst om avtalsrätt och bostadsköp.

Om juridiska ord på bokstaven Q

Vad är quorum??

Quorum, eller kворum, är ett begrepp som reglerar vilket minimiantal ledamöter som krävs för att en grupp av människor ska vara beslutsför.

Quorumregler finns i många olika lagar. Ett exempel på quorum är kommunallagens regler om när kommunfullmäktige är beslutsför. *Kommunfullmäktige* får endast besluta i ett ärende om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Även aktiebolagslagen har quorumregler för vad som krävs för att styrelsen eller bolagsstämman ska vara beslutsför, det vill säga kunna fatta bindande beslut för aktiebolaget. I aktiebolag är huvudregeln att det krävs *enkel majoritet* vid beslut som rör annat än val av funktionär. Enkel majoritet innebär att *mer än hälften av rösterna* ska ha röstat för ett beslut för att det ska bli gällande. För vissa beslut krävs dock *kvalificerad majoritet*, till exempel vid beslut om ändring av bolagsordning krävs det att beslutet biträtts av aktieägare med minst *två tredjedelar* av såväl de avgivna rösterna som de aktier som är företrädda vid bolagsstämman. I vissa speciella fall kan kravet på kvalificerad majoritet vara ännu högre än två tredjedelar.

Qvinnliga jurister

På grund av bristande tillgång på juridiska begrepp på bokstaven Q blir det några ord om *qvinnliga jurister*, som det numera är god tillgång på. I dag är ungefär 60 procent av studenterna på juristutbildningen kvinnor, men juristyrket har inte alltid varit tillgängligt för kvinnor.

För drygt 100 år sedan var situationen en helt annan. Under 1860-talet framfördes det i den svenska riksdagsdebatten att kvinnor inte passade för *juristämbetet* eftersom yrket ansågs ”kräva en högre moralisk nivå och rättsligt medvetande, vilket kvinnor saknade”. År 1889 ersatte Svenska Akademiens ordlista substantivet *qvinna* med kvinna.

Det var först vid förra sekelskiftet som kvinnor i Europa fick rätt att avlägga juristexamen vid universitet. Sveriges *första kvinnliga jurist* är Elsa Eschelsson, som 1892 erhöll juris kandidatexamen och 1897 blev docent i civilrätt. Elsa Eschelsson var en av grundarna till Akademiskt bildade kvinnors förening, som förespråkade att börd eller könstillhörighet inte skulle gå före utbildning och meriter i ett modernt samhälle. Föreningen arbetade även för att kvinnor skulle ha rätt till högre statliga befattningar, något som vid tiden inte var möjligt enligt svensk lag.

Förra året var det 100 år sedan Sverige, år 1918, fick sin *första kvinnliga advokat*, Eva Andén. Hon bedrev advokatverksamhet fram till sin bortgång år 1970. Det dröjde dock många år, ända till 1968, innan *Högsta domstolen* fick sin första *kvinnliga domare*, Ingrid Gärde Widemar.

På andra sidan Atlanten i USA:s Högsta domstol finns sedan 1993 domaren *Ruth Bader Ginsburg*. I den oscar-nominerade dokumentärfilmen *RBG* och i den mycket sevärd filmen *En kvinna bland män* från 2018 finns historien om Ruth Bader Ginsburg, som från det att hon var student vid Harvard Law School kämpade för kvinnors rätt att få likabehandling i arbetslivet. Trots att hon

var toppstudent vid Harvard fick hon på 1960-talet inte de jobb hon sökte som advokat, utan fick undervisa i juridik. Ruth Bader Ginsburg och Anders Bruzelius blev år 1969 hedersdoktorer vid Lunds universitet för arbetet med boken *Civil Procedure in Sweden*, då hon enligt uppgift ska ha lärt sig svenska. Hon besökte 2019 Sverige då hon utsågs till *jubelhedersdoktor vid Lunds universitet* samt även mottog Gilel Storch Award för sina insatser för människors lika värde och rättigheter. Två andra framstående amerikanska kvinnliga jurister är *Michelle Obama* och *Hillary Clinton*, vilka inte behöver någon närmare presentation.

Beträffande kvinnliga jurister *lokalt i Umeå* blev Torborg Björling år 1982 den första kvinnliga domaren vid Umeå tingsrätt, Agneta Ögren år 2008 den första kvinnliga lagmannen (chef) vid Umeå tingsrätt, Ingrid Andersson år 1980 den första kvinnliga lagmannen för Hovrätten för Övre Norrland, Anna Karin-Lundin år 1995 första kvinnliga presidenten (chef) vid Hovrätten för Övre Norrland, Britta Bjelle år 1994 Brottsoffermyndighetens första generaldirektör, vilken post numera innehas av före detta åklagaren Annika Öster, samt undertecknad år 2001 den första kvinnliga konkursförvaltaren i Umeå, drygt 100 år efter konkurslagens tillkomst.

Advokatsamfundets generalsekreterare Anne Ramberg är initiativtagare till nätverket Hilda, som bland annat har till syfte att öka antalet kvinnliga chefer inom rättsväsendet och delägare vid advokatbyråerna. Är du intresserad av att veta mer om *advokatyret, rättsstaten och demokratis grundläggande principer* kan Anne Rambergs *Sommar i P1* den 2 juli 2019 varmt rekommenderas. Anne Ramberg, som efter 19 år som generalsekreterare går i pension, efterträds av *advokaten Mia Edvall Insulander*, som du kanske sett i TV4:s Nyhetsmorgon, där hon regelbundet medverkar som familjerättsexpert.

Trots att Sverige har kommit långt under de senaste 100 åren är det fortfarande en bit kvar till landets advokatbyråer är jämställda. Allt fler kvinnor arbetar idag som advokater, men fortfarande är endast cirka 25 procent av *delägarna vid advokatbyråerna* kvinnor. Om du ska köpa en juridisk tjänst kan du se på advokatbyråns hemsida hur stor andel av delägarna som är kvinnor. Det är som du vet kunden som styr efterfrågan på marknaden.

Jag avslutar med två citat av domaren Ruth Bader Ginsburg. ”*Kvinnor bör hemma på alla ställen där beslut tas. Det ska inte vara så att kvinnor är undantag.*” Samt ”*Bara för att det inte har gjorts förut, betyder det inte att det inte går att göra.*”

AGNETA GUSTAFSSON
Advokat,
Advokatbyrån Nywa

Har du en fråga? Skriv till Agneta!

Om du har funderingar kring bostadsköp, bilköp, juridik eller avtal, skicka din fråga till Agneta på e-postadressen advokaten@nywa.nu.